

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh. Xodjayeva
29-avgust 2025 yil

**SIYOSIY HUQUQIY TA’LIMOTLAR TARIXI
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000- Ta’lim
Magistratura yo‘nalishi:	70111102 – Ijtimoiy-gumanitar fanlari o‘qitish metodikasi (Huquq ta’limi)

Qo‘qon – 2025

Fan/modul kodi SHTT2205		O‘quv yili 2025-2026	Semestr 2	ECTS - Kreditlar 5	
Fan/modul turi Tanlov fan		Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Siyosiy huquqiy ta’limotlar tarixi		60	90	150
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o‘qitishdan maqsad Siyosiy-huquqiy ta`limo tarixi fani masalalari to`g`risidagi tushuncha va uslublarni o`rganish, ma`muriy huquqni o`ziga xos xususiyatlarini ifodalovchi asosiy koida va tamoyillarni o`zlashtirish hamda umumnazariy bilimlarning amaliy faoliyatdagi ahamiyatini anglashdan iborat.</p> <p><b>Fanning vazifasi:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Siyosiy-huquqiy tas`limot tarixini ijtimoiy fanlar tizimidagi o`rni, uning predmeti, siyosiy-huquqiy normalar, ijtimoiy-huquqiy munosabatlar, davlat boshqaruv hujjatlari, davlat boshqaruv usullari va shakllari</li><li>- Talaba o`z bilimlarini ushbu fandan tahlil qilish imkoniyatiga ega bo`ladi.</li><li>- Talaba ilmiy, metodik, pedagogik va ijtimoiy faoliyatida nazariy bilimlarni fanga qo`llash ko`nikmalariga ega bo`ladi. <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma`ruza mashg‘ulotlari)</p> <p>Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-Modul. Siyosiy huquqiy ta’limotlar tarixi</p> <p>1-mavzu. Siyosiy-huquqiy ta’limot tarixi predmeti va o’rganish usullari Siyosiy huquqiy ta’limot fanining predmeti va asosiy tushunchalari; Qadimgi dunyo davlatlaridagi siyosiy-huquqiy ta`limotlar</p> <p>2-mavzu. Siyosiy huquqiy ta’limotlar tarixi fanining vazifalari, tuzilishi va faoliyatining asosiy yo‘nalishlari Qadimgi dunyo davlatlarining siyosiy-huquqiy ta’limotlari; Qadimgi sharq davlatlarining siyosiy va huquqiy ta’limotlari</p> <p>3-mavzu. Qadimgi Yunonistonda (Gretsiya) siyosiy hamda huquqiy ta’limotlar. Arastuning davlat va huquq haqidagi ta’limotlar; Qadimgi rimdagi siyosiy-huquqiy ta’limotlar;</p> <p>4-mavzu. Qadimgi dunyo davlatlaridagi siyosiy-huquqiy ta’limotlar Siyosiy ta’limlar nazariyasining tendensiyalari Qadimgi dunyoda huquqiy qarashlarning ahamiyati.</p>				

5-mavzu. O`rta asrlarda g`arb mamlakatlarida siyosiy-huquqiy ta`limotlar

G`arbiy Yevropa davlatlarida siyosiy-huquqiy ta`limotlarning asosiy yo`nalishlari to`g`risida

Nikkolo Makiavellish davlat va huquq haqidagi qarashlari

J Kodanning davlat va severenitet haqidagi ta`limotlari

6-mavzu. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar

Yevropadagi XVII asr inqilobining asosiy xususiyatlari va ularning siyosiy-huquqiy mafkurada aks etish. Tabiiy huquq nazariyasi va unga umumiy tavsif. Yevropadagi XVII asr inqilobining asosiy xususiyatlari inqiloblarning asosiy xususiyatlari va ularning inqilobining asosiy xususiyatlari va ularning inqilobiy xususiyatlari. Gollandiya siyosiy-huquqiy tafakkuri. Gugo Grosiynish huquq va davlat haqidagi ta`limoti, Benedikt Spinozaning siyosiy-huquqiy qarashlari. XVII asr ingliz siyosiy va huquqiy nazariyasi. Tomas Gobbsning siyosiy va huquqiy

7-mavzu. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar.

Gollandiya siyosiy-huquqiy tafakkuri. Gugo Grosiynish huquq va davlat haqidagi ta`limoti, Benedikt Spinozaning siyosiy-huquqiy qarashlari. XVII asr ingliz siyosiy va huquqiy nazariyasi. Tomas Gobbsning siyosiy va huquqiy qarashlari

2-Modul. XVII-XVIII asrlarda nemis va italyan marifatparvarlarning siyosiy huquqiy ta`limotlar

8-mavzu Nemis va italyan marifatparvarlarning siyosiy-huquqiy talimotlari

Xristian Volf siyosiy-huquqiy qarashlari, Chezare Bekkaria siyosiy-huquqiy qarashlari

9-mavzu. XVII-XVIII asrlarda nemis va italyan marifatparvarlarning siyosiy huquqiy ta`limotlar

Nemis va italyan marifatparvarlarining siyosiy-huquqiy ta`limotlar tarixiga qo`shgan xissalar hamda ularning ushbu talimotni rivjlantirishdagi o`rni va ahamiyati.

10-mavzu: AQSH da siyosiy-huquqiy ta`limotlar rivoji

Mustaqillik uchun kurash davrida AQSH dagi siyosiy-huquqiy ta`limotlarning asosiy oqimlari

Tomas Jeffersonning siyosiy-huquqiy qarashlari. AQSH Mustaqillik deklarasiyasining asosiy g`oyalari

11-mavzu: XIX asrda Yevropada siyosiy-huquqiy ta`limotlar

XVIII asr oxiri va XIX asr boshlarida Germaniyadagi siyosiy-huquqiy mafkuraning asosiy oqimlariga umumiy tavsif. Kant va Gegelning davlat va huquq haqidagi qarashlari.

XIX asrning birinchi yarmida G'arbiy Yevropadagi liberal g'oyaning siyosiy-huquqiy mafkuraga monantligi. Ingliz, Fransuz, Nemis, liberalizmi.

3-Modul XX asr oxiri XXI asr boshlaridagi siyosiy-huquqiy g'oyalar

12-mavzu: XIX Rossiyadagi siyosiy-huquqiy ta'limot.

Sperenskiy, Karamzin, pestel va Murayovlarning siyosiy-huquqiy qarashlar

13-mavzu: XX asrning siyosiy va huquqiy g'oyalar

Tahliliy yuristprudensiya. Pragmatik pozivitizm

14-mavzu: Yangi davrdagi siyosiy-huquqiy ta'limotlar

Yangi davr siyosiy-huquqiy ta'limotlarining mazmuni va mohiyati. Yangi siyosiy huquqiy g'oyalarning bugun kundagi ahamiyati.

15-mavzu: Yangi O'zbekistondagi siyosiy-huquqiy g'oyalarning rivojlanishi.

Yangi O'zbekistonni demokratlashtirishda libellashtirish g'oyalarining o'rni. Yangi O'zbekistonning yangi tahrirdagi konstitutsiyasidagi siyosiy-huquqiy g'oyalar.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Siyosiy-huquqiy ta'limot tarixi predmeti va o'rganilish usullari.

2-mavzu. Qadimgi dunyo davlatlaridagi siyosiy-huquqiy ta'limotlar

3-mavzu. Qadimgi Yunoniston siyosiy-huquqiy ta'limotlari

4-mavzu Qadimgi Yunoniston siyosiy-huquqiy ta'limotlari

5-mavzu XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar

6-mavzu XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar

7-mavzu. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar

8-mavzu. XVII-XVIII asrlarda nemis va italyan marifatparvarlarning siyosiyhuquqiy ta'limotlari

9-mavzu. XVII-XVIII asrlarda nemis va italyan marifatparvarlarning siyosiyhuquqiy ta'limotlari

10-mavzu. AQSH da siyosiy-huquqiy ta'limotlar

11-mavzu. XIX asrda Yevropada siyosiy-huquqiy ta'limotlar rivoji

12-mavzu. XIX asrda Rossiyadagi siyosiy-huquqiy ta'limotlar

13-mavzu. XX asrning siyosiy va huquqiy g'oyalari

14-mavzu. Yangi davrdagi siyosiy-huquqiy ta'limotlar

15-mavzu. Yangi O'zbekistondagi siyosiy-huquqiy g'oyalarning rivojlanishi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

	1. XVII-XVIII asrlarda nemis va italyan marifatparvarlarning siyosiyhuquqiy ta`limotlari</li> <li>2. AQSH da siyosiy-huquqiy ta`limotlar 3. XIX asrda Yevropada siyosiy-huquqiy ta`limotlar rivoji</li> <li>4. XIX asrda Rossiyadagi siyosiy-huquqiy ta`limotlar 5. XX asrning siyosiy va huquqiy g`oyalari</li> <li>6. Yangi davrdagi siyosiy-huquqiy ta`limotlar 7. Xorijiy mamlakatlardagi siyosiy-huquqiy ta`limotlarni tahlil qilish</li> <li>8. Yevropa mamlakatlaridagi siyosiy-huquqiy qarashlar</li> <li>9. Qadimgi rim siyosiy qarashlari</li> <li>10. Qadimgi yunon siyosiy qarashlari</li> <li>11. Qadimgi xitoy mutafakkirlarining siyosiy qarashlari</li> <li>12. Yangi davrdagi siyosiy-huquqiy ta`limotlar 13. XX asrning siyosiy va huquqiy g`oyalari</li> <li>14. AQSH da siyosiy-huquqiy ta`limotlar 15. Globallashuv jarayonida siyosiy-huquqiy qarashlar 16. Siyosiy-huquqiy ta`limotning rivojlanish tarixi</li> <li>17. Qadimgi dunyo davlatlaridagi siyosiy-huquqiy ta`limotlar 18. Qadimgi Yunoniston siyosiy-huquqiy ta`limotlari</li> <li>19. Qadimgi Yunoniston siyosiy-huquqiy ta`limotlari 20. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar 21. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar 22. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar 23. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar 24. Qadimgi Xitoy siyosiy huquqiy ta`limotlar tarixi 25. XVII-XVIII asrlarda Yevropadagi siyosiy-huquqiy qarashlar
3.	<p style="text-align: center;">V. Ta`lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalari</b></p> <p><b>Talaba bilishi kerak:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Siyosiy-huquqiy tas`limot tarixini ijtimoiy fanlar tizimidagi o`rni, uning predmeti, siyosiy-huquqiy normalar, ijtimoiy-huquqiy munosabatlar, davlat boshqaruv hujjatlari, davlat boshqaruv usullari va shakllari</li> <li>• Talaba ilmiy, metodik, pedagogik va ijtimoiy faoliyatida nazariy bilimlarni fanga qo`llash ko`nikmalariga ega bo`ladi. ahamiyatini asoslab berish kabi vazifalarni bajaradi. • kasbiy-huquqiy ongini shakllantirishdagi roli, huquqshunoslik sohasida qo`llaniladigan tushunchalar va kategoriyalar tizimi, ma`muriy huquqning xozirgi rivojlanishiga ta`sir qiluvchi asosiy omillari to`g`risida mulohaza yuritadi.

4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazoratlar uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha testni topshirish
6.	Asosiy adabiyotlar 1. F. Muhitdinova Siyosiy huquqiy ta'limotlar tarixi 2. M.X.Rustamboyev, O.M.Madaliyev., Huquqni muhofaza qiluvchi oranlar faoliyatini tashkil etish. Darslik. –T., Ilm ziyo, 2012. 3. B.A.Mirenskiy, A.X.Rahmonqulov, H.J.Chinibayev., O'zbekiston Respublikasining huquqni muhofaza qilish organlari. Darslik. –T., O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2005. 4. M.X.Rustamboyev, Y.N.Nikiforova., Sud va huquqni muhofaza qilish oranlari. Darslik. –T., Turon-iqbol, 2007 Qo'shimcha adabiyotlar 1. X.Odilqoriev. Davlat va huquq nazariyasi. - T.: O'zbekiston faylasuflari jamiyati, 2011 2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2024. 3. Odilqoriyev X., Tulteyev I.T. Ikki palatali parlament - T.: O'zR IIV Akademiyasi, 2015. 4. RajabovaM. Huquqiy davlatchilik sari.-T.: O'zbekiston, 2010. Axborot manbalari 1. www. ziyonet.uz 2. www. ziyo.uz 3. www. muslim.uz 4. www. religions.uz

7.	Fan dasturi Qo‘qon davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas’ul: J.Azamov – Qo‘qon DU, Milliy g‘oya va huquq kafedrasi dotsenti.
9.	Taqrizchilar: T.Madumarov – ADU professori, yuridik fanlar doktori R.Imomov – ADU dotsenti, yuridik fanlar nomzodi